

HÁJEK

únor
2022

Naše noviny

OBSAH

■ Pozdrav

■ Kvíz

■ Program DSH

■ Zajímavosti

■ Literární dílna

■ Rozjímání

■ Povídka měsíce

■ Poradna pro vás

■ Zajímavosti

■ Info z domova

**Srdečně vítáme nové
obyvatele, kteří
nastoupili do našeho DS.**

Karešová Zdeňka,
Koliňová Dana, Ing., CsC.

Zpravodaj Hájek vychází
v nákladu 200 výtisků pro potřeby
obyvatel Domova seniorů
Praha 4 Háje,
K Miličovu 734 a je neprodejný.
Na vydání spolupracují:
Romana Iřkovičová,
Dagmar Zavadilová, ředitelka DS,
ve spolupráci s klienty DS.

DOMOV
PRO SENIORY
HÁJE

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

1) Miroslav Zikmund (14. února 1919 – 1. prosince 2021) s Jiřím Hanzelkou tvořili nerozlučnou cestovatelskou dvojici. Na svou slavnou cestu do Afriky a Jižní Ameriky v letech 1947–1950 vyrazili vozem jaké značky:

- a) Trabant
- b) Škoda
- c) Tatra

2) Božena Němcová (4. února 1820 – 21. ledna 1862) byla česká spisovatelka národního obrození. Jak se jmenoval její manžel?

- a) Jan Němec
- b) Josef Němec
- c) Jiří Němec

3) Zikmund Lucemburský (14. února 1368 – 9. prosince 1437) byl syn Karla IV. a jeho čtvrté manželky Alžběty Pomořanské.

Jak se mu přezdívalo?

- a) Otec vlasti
- b) Král slaboch
- c) Liška ryšavá

4) Jules Verne (8. února 1828 – 24. března 1905) byl francouzský spisovatel. Je považován za jednoho ze zakladatelů jakého druhu literatury?

- a) vědeckofantastické literatury
- b) humoristické literatury
- c) dětské literatury

5) S únorem se pojí i mnoho pranostik. Jako např.: Jestli únor honí mraky, Doplňte:

- a) honí je květen taky.
- b) staví březen sněhuláky.
- c) na jaře je hodně mlhy.

6) Nataša Gollová (27. února 1912 – 29. října 1988) byla česká filmová, televizní a divadelní herečka. Jak se jmenovala vlastním jménem?

- a) Nataša Hodáčová
- b) Ludmila Babková
- c) Jana Lašková

7) 1. února 1981 proběhla premiéra Menzelova filmu Postřižiny. Kdo byl autorem knihy, podle které film vznikl?

- a) Jaroslav Hašek
- b) Karel Čapek
- c) Bohumil Hrabal

8) Jak se nazývá časopis, jehož byl J. K. Tyl (4. února 1808 – 11. července 1856) redaktorem, a který existuje dodnes?

- a) ABC
- b) Květy
- c) Mateřídouška

9) Jaromír Jágr (*15. února 1972 Kladno) je český hokejista. S jakým číslem na dresu je spjatý?

- a) 58
- b) 63
- c) 68

10) Jan Werich (6. února 1905 – 31. října 1980) byl český filmový a divadelní herec, dramatik a filmový scenárista. V pohádce Byl jednou jeden král si zahrál krále Já I., který má tři dcery. Jak se jmenovaly?

- a) Dobromila, Krasomila, Štěpánka
- b) Drahomíra, Zpěvanka, Maruška
- c) Rozmarýna, Angelína, Adélka

Vážení čtenáři a luštitelé,
na otázky z lednového kvízu
odpovědělo 25 čtenářů.

Deset správných odpovědí měly:

**Marie Černožorská,
Věra Adamcová a Irena Krátká.**

**Devět správných měly: Danuše
Měšťanová, Ludmila Lukavcová,
Hana Moravová a Hana Salačová.**

**Osm správných odpovědí měli:
Stanislav Sadílek a Team A3.**

GRATULUJEME!!!

Nejvíce vás potrápily otázky
č. 1. a č. 9.

**Důležitá informace: vyplněné kvízy
je nutné vhodit do schránky na
oddělení A0 nejpozději do 20.
v daném měsíci. Později vhozené
kvízy už nemohou být započítány
a uvedeny v časopisu Hájek, a to
z důvodu uzávěrky a tisku časopisu.**

Zde si můžete přečíst správné
odpovědi.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

1) b - to únor s vichrem odnáší.

2) c - Rosa na kolejích

3) a - Vlastimil Brodský

4) c - Stánky

5) b - odstrojování stroměčku

6) a - Četnické humoresky

7) b - Franci

8) c - „Král Rock 'n' Rollu“

9) b - „Kostky jsou vrženy.“

10) a - Kristián

Pondělí 14:00 SÁL

FILMOVÝ KLUB

V zimním období každé pondělí místo vycházek do lesa.

2. 2. středa 10:00 SÁL

DŮVĚRNÍCI

Setkání zástupců obyvatel s vedením domova.

8. 2. úterý 13:30 SÁL

WORKSHOP KERAMICKÉ DÍLNY

Můžete si přijít prohlédnout výrobky našich obyvatel a zároveň si vyzkoušet některé keramické techniky.

9. 2. středa 14:00 SÁL

HUDEBNÍ KLUB

MICHAL TUČNÝ – povídání a hudební ukázky připravují Lucka a Dominik.

16. 2. středa 14:00 SÁL

CESTOVATELSKÝ KLUB

MASOPUST- ZVYKY A TRADICE – připravují Dominik a Lucka.

17. 2. čtvrtek 10:00 ERGOTERAPIE

BÁBOVKY

Oslava únorových narozenin našich obyvatel.

22. 2. úterý 10:00 SÁL

CIRKUS SENIOR

Přijďte si zkusit zažonglovat a užít si příjemnou hodinu, tentokrát s Adamem.

23. 2. středa 14:00 SÁL

IVETA HEJDUKOVÁ – KONCERT OPERY A OPERETY

Program je složen z těch nejznámějších operních a operetních árií – A.Dvořák, B.Smetana, G.Puccini, G.Verdi, F.Lehár, E.Kalmán a další.

pořádá Domov pro seniory Háje

pořádá aktivizační úsek

pořádá Církev bratrská

KALEIDOSKOP

Předvánoční čas nám svým vystoupením zpřijemnil členové Literárně–dramatické dílny. Bylo to velmi hezké odpoledne.

5. ledna nás přišla navštívit prof. JUDr. Helena Válková, CSc.

Studentka Nikol nám přiblížila život v Thajsku.

Náš domov se zapojil do projektu Ninin sen, který spolupracuje s firmou LEGO. O projektu více v příštím čísle.

Velmi hezky
jsme oslavili
příchod
nového
roku.

Řím

Řím je hlavní město Itálie, oblasti Lazio a provincie Roma. Leží na řece Tibeře asi 27 km od pobřeží Středozemního moře. Žije zde přibližně 2,87 milionu obyvatel. Řím je největším italským a třetím nejlidnatějším městem v EU, politickým, hospodářským a kulturním centrem mimořádně bohatým na umělecké a historické památky. Jeho rozsáhlé historické centrum je součástí Světového dědictví UNESCO.

Vzhledem k založení před více než 2 700 lety (podle římské tradice roku 753 př. n. l.) patří k nejstarším městům v Evropě. Po staletí byl Řím hlavním městem Římské říše, největší evropské velmoci starověku, a kolem roku 100 počet jeho obyvatel přesáhl 1,6 milionu. Město se stalo centrem křesťanství a dodnes je poutním místem. Původně římský jazyk latina je základem mnoha evropských jazyků,

římské právo vzorem pro mnoho právních a politických systémů a původně římské písmo se jako latinka stalo nejrozšířenějším písmem na světě.

Ve městě sídlí čtyři státní, šestnáct soukromých a sedm papežských univerzit, italská akademie věd, hlavní italská média a řada mezinárodních organizací. Na území města leží samostatný stát Vatikán, sídlo papeže, hlavy katolické církve.

Literární dílna

Únorová Literární dílna představuje jednu z členek Literárně-dramatické dílny našeho domova, paní **Hanu Moravovou**. Její texty jsou velmi různorodé a dobře ilustrují, jak široký je záběr témat, kterým se v našem klubu věnujeme. Nevyčerpatelným zdrojem jsou pochopitelně vzpomínky. Ty mohou být sepsány ve snaze o maximální věrnost, anebo naopak zpracovány v krátký literární útvar s nečekanou pointou. A bajka *Ferda*, psaná v první osobě, je součástí dlouhodobějšího projektu, kterému se v klubu věnujeme.

Houpačky

Před mnoha a mnoha lety byla krásná jarní neděle a já byla jako každý víkend na návštěvě u mé maminky v Lysé nad Labem (mém rodném městě) s dcerkou Ivuškou.

Rychle jsme se naobědvaly a já s Ivou vyrazila na bývalé letní cvičiště, kde se usadili tzv. světští. To jsme zjistily již včera, když jsme šly okolo od nádraží. Zatím nikde nikdo. Lysáci asi ještě obědvali. Zamířily jsme samozřejmě k houpačkám.

Najednou z jedné maringotky vykoukla mužská hlava a volala, že než přijde, můžeme se obsloužit samy. Tak jsme vylezly k jedné z houpaček, Iva nasedla a já ji začala rozhoupávat. Vzpomněla jsem si, jak jsem ji poprvé houpala před lety. To byla ještě malinká holčička, začínající mluvit. Zvolala tehdy nadšeně: „To je baštááá!“ To byla její první věta. A jak tak vzpomínám a houpu, objevil se najednou další zákazník – tatínek s dvěma kloučky. Rozhlédl se a zamířil rovnou ke mně. V ruce třímал papírovou desetikorunu a už z dálky volal: „Dobrý den – prosím dvakrát.“ A strkal mi papírový peníz. Snažila jsem se být vtipná a řekla mu se smíchem, že nemám nazpátek drobné. Smáli jsme se tomu pak oba dva a za chvíli všichni tři. To když se pan majitel konečně naobědval.

Když jsem to pak vyprávěla mamince, smála se o něco míň a prohlásila: „Já ti to říkala, že v tom kabátě vypadáš jak od kolotoče!“

Ten kabát se jinak každému líbil – byl bleďě modrý, prací, a byl z Tuzexu...!

Slasti a strasti ochotnického divadla

Díl I.

Stále vzpomínám na doby, kdy jsem v rodném městě hrála s amatérským divadlem, zvaným „Divadelní spolek Tyl“. Jedny z posledních inscenací byly Dalskabáty a Třetí zvonění. Zvláště to mělo úspěch a já jsem měla možnost zažít šťastnou chvíli při vstupním kupletu paní Kváčkové, kterou jsem hrála. Diváci nepřestávali tleskat a vyřešil to teprve pan režisér Makovec. Souhlasil s přáním diváků a já jsem kuplet zopakovala. To divadlo v Lysé ještě nezažilo.

Já jsem byla šťastná jak blecha a snažila jsem se měnit aranžmá, aby to bylo aspoň trochu jiné. Myslím, že postavě pomáhá na jevišti i kostým, nebo klobouk, také se slunečníkem se může dobře hrát. A já na to měla ještě celé jeviště! A k tomu výbornou kapelu. Ještě dlouho se vzpomínalo na ten úspěch. Škoda, že se dávala každá hra jen dvakrát. Nějaká ta slzička při bourání kulis skanula.

Díl II.

To bylo Třetí zvonění v zimě roku 1955. A přišlo jaro a druhý pan režisér, vážený pan lékárník, který měl za sebou režii mnoha krásných inscenací, nás překvapil velkým nápadem: připravit na letní scéně v zámeckém parku pohádku Julia Zeyera Radúz a Mahulena jako melodram! A mně nabídl roli Mahuleny.

Začaly čtené zkoušky. Dokonce jsme získali nového člena souboru s krásným hlasem na jednu z hlavních rolí. Text hry není ve verších, ale řeč je básnická a krásně se říká, hlavně pasáže s hudbou. Ty se zkoušely zvlášť v Hudební škole. Práce se ujal ředitel této Hudební školy, který byl kdysi mým prvním učitelem hry na klavír.

Zkoušelo se nejprve ve starém domě na náměstí, pak už na letní scéně, kde zároveň vznikaly opravdově vypadající skály. Ty tvořil náš kolega herec a hlavně nadaný návrhář i tvůrce každé inscenace.

A přišel den D. Narvané hlediště ztichlo a z reproduktoru se ozval krásný monolog, začínající slovy: „Jsem pohádka.“ Nebudu vyprávět celý děj, který asi většinou znáte. Jen jsme si dovolili, na žádost paní suflérky, maličkou změnu textu.

Představení se povedlo a mělo dlouhý potlesk – těšili jsme se tedy na zítřejší představení. V neděli bylo krásně a jako každou neděli přišly maminky s kočárky na procházku do zámeckého parku. Mohly si zblízka osahat jeviště: kaširované skály, místo, kde zlá Runa byla přivázána za své dlouhé vlasy, dokonce zde byla studánka, z které dávala Mahulena napít Radúzovi. Ale bohužel jedné mamince se jedno mimino z dvojčat pokakalo. Co dělat? Napadla ji studánka... A tak se stala z čisté studánky vanička, která měla večer utišit žízeň Radúze. A já jsem coby Mahulena nabrala vodu ze studánky oběma rukama a nesla ji k ústům Radúze, řkouc: „Napij se.“ V tu chvíli se slabě ozvalo asi ze třetí řady dušené a ustrašené „Ne!“ Samozřejmě jsme nereagovali. Až za několik dní jsme se dověděli, kdo tak zoufale volal...

Konec byl krásný, potlesk nekonečný. A mne čekalo u šatny ještě něco. Byl to zástupce tanečního orchestru z Nymburka a nabídl mi místo zpěvačky v jejich big bandu. Nevěděla jsem, z čeho se více radovat...

A na závěr: Radúz neměl žádné žaludeční potíže. Tedy aspoň nic o tom neříkal. Jen mi stále něco hezkého šeptal...

Byla to životní chyba. Nebo ne?

Zavinila to strašná 50.léta minulého století. No, představte si: dvě školské reformy během pouhých pěti let!

První přišla, když jsem byla v sekundě reálného gymnázia a vrátila mě na základní školu, teď takzvanou devítiletku. Odtud jsem dělala zase přijímací zkoušku na gymnázium – tentokrát čtyřleté. Ve třetím ročníku to přišlo zase! A tentokrát velmi prudce! Žádný čtvrtý ročník s maturitou, ale pouze: prázdninový maturitní kurz s maturitou na konci srpna! Bylo nám líto, že nemáme poslední prázdniny, maturitní ples a krásné užívání konce studentských let. A přišly pohovory se soudruhem ředitelem. Nikomu nedal doporučení na vysokou školu! Mně k tomu vyčetl, že máme barák na náměstí, tak co bych ještě chtěla. Já chtěla na filosofii (šly mi jazyky a čeština). Náhle svitla naděje – malá, ale aspoň nějaká. DAMU vyhlásila „dodatečné“ přijímací zkoušky. Sešlo se nás deset děvčat. Přijali pouze jednu, a sice Janu Werichovou. Mluvila jsem s ní o přestávkách, byla to milá holka. Říkala, že je u zkoušek už po třetí. Porota doporučovala hlásit se rychle ke zkouškám v Brně na JAMU. Ale to se mi nezdálo v tu chvíli uskutečnitelné.

A ještě něco na nás strana a vláda naličily. Mohly nás přijmout pouze Tesly, pošty a nádraží. Já nastoupila v Tesle Holešovice. Ale o tom třeba někdy jindy...

Zajíček Ferda

Tak čím bych začal? Mé jméno je Ferda od Přerova, tedy nad Labem, ne ten na Moravě. No, a právě tam se konal podzimní hon. To se sejde fůra myslivců se svými psy, a nás, obyvatele okolí, honí a taky bohužel střílejí. Jako třeba naposled trefili Pepíka „z vedlejší meze“, a taky Madlu „od lesa“. Ta úplně poslední leč je pak s kapelou a tancem. A hlavně s tombolou. Když si účastníci leče koupí lístečky s číslem, můžou vyhrát někoho, koho předtím ulovili. Když to řádění skončí, tak se všichni sejdeme. Tedy zajíci, koroptve, bažanti, a takoví podobní. Ale s prasaty se nebavíme, ne, s těmi není rozumná řeč. A počítáme ztráty a vzpomínáme, jak jsme koho znali a jací byli.

Ale život jde dál a my se musíme starat o svá potomstva. To mi říkal tatínek. Já jsem zrovna teď sám, ale na tom posledním srazu se mi líbila dvě děvčata, tak uvidím, jak to s nimi dopadne: zatím jsem jim poradil, kde v okolí je něco výborného na zub a kde bychom se mohli scházet. Tak jsem zvědavý, kdo přijde. Příště vám to řeknu. Už se moc těším.

Hana Moravová

Drazí přátelé,

často vidíme, jak ten náš pozemský život je náročný život bez úsměvu a pohody. Jak mnohdy chybí trochu lásky, vzájemné tolerance, kompromisu. Lidé jsou často ve společnosti rozdělení. I my jsme součástí této společnosti.

I my máme různé názory, různá vysvětlení, různá řešení. Po celý život hledáme tu správnou cestu. Mnohdy mnozí z nás jí nenacházejí ani ve svém stáří. V pocitu, že ten pozemský život tak rychle utekl, že mnohé nemůžeme změnit, ani sebe, anebo se o to alespoň pokusit.

Lepší je začít i v našem věku, než nezačít vůbec. Otočit tu svou minci pesimismu, hořkosti, zatrpklosti, na tu stranu optimismu, naděje a lásky. Bůh nás miluje, on chce naše dobro, on je nám na blízku, on nás neopouští ani v nemoci, ani ve stáří, když máme pocit, že nám ubývají síly. Bůh touží, aby se s námi setkal, abychom jeho lásce otevřeli prostor ve svém nitru, ve svém životě. Život každého člověka je provázen bezpočtem nejrozdílnějších setkání. Bez nich by nebyl život životem. Setkání jsou mosty mezi lidmi. Setkání mohou nejenom spojovat, posilovat krásné vztahy, ale třeba i ničit to hezké, co bylo mezi lidmi vytvořeno během života.

I Ježíš se setkával s lidmi. S lidmi různých povah, názorů, bolesti, trápení, ale i s lidmi pevné víry, soucitu a lásky.

A tento Ježíš se chce setkat i s námi, v dnešní době. On k nám volá: „Pojďte za mnou...“ A je to jen náš problém, když se záměrně vyhýbáme tomuto důležitému setkání. Když žebříček hodnot máme postavený na nejistém základě, když není zakotven, aby nás vždy a všude, v každé situaci, pevně držel. Ježíš je vyslancem Božím, vyslancem dobra a lásky. Proto má nesmírný význam držet se jeho slova a podle toho žít. - Pane Ježíši, ty otvíráš v Písmu svatém, v evangeliích svá ústa, díváš se na nás, na náš život. Tvůj pohled se upírá na naše tváře. Na každou tvář s jejími myšlenkami a pocity. Každá tvář má svůj osud, minulost, která vyryla své stopy, radostné i hořké, naděje a zklamání, odvahu i zbabělost, důvěru i strach. Ty se na nás díváš. Otvíráš ústa... Hledíš na nás. Vidíš náš hlad, hlad našeho nitra, naší duše. Řekni nám

slova, z kterých bychom mohli žít, slova života pro každý den, který máme ještě vyměřen na této zemi. A Ježíš nám dává odpověď: Proste a dostanete; hledejte a naleznete; tlučte a otevře se vám... Modlitba posiluje tvůj pozemský život, ona ti dodává klidu, dobré mysl, pohody i v náročných chvílích tvého života. A tou nejkrásnější modlitbou je ta, kterou nás naučil sám Ježíš, modlitba „*Otče náš*“! - *Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes.*

A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva navěky. - Smysl této modlitby je tak hluboký, že nebude nikdy vyčerpán, každé generaci bude mít co říct.

Modlitba není jen nějaké náhodné vzpomnutí si na Boha, snad jen splnění povinností se pomodlit, ale je to samozřejmý denní styk s nebeským Otcem, s tím, který má o nás zájem, vždyť jsme jeho děti. Není to komunikace na vzdálenost, ale dětský a radostný rozhovor s tatínkem, který na nás čeká, aby nás objal a přilnul ke svému srdci. Život přináší různé starosti, ale ty nejsou beznadějně. Ježíš chce, abychom žili v přítomném čase. On je ten, který nám dává budoucnost. Proto se nemáme nervovat, zoufat nad naší budoucností, nad zítřkem, který přijde.

Ježíš je východiskem z každé situace našeho života. On je cesta, pravda a život. On všemu dává smysl a krásu. Žijme tak, aby náš život byl opravdu Bohu milý. O to prosme, on je jediný, kdo nám to může dát, on nám to chce dát. Vyjděme mu vstříc, aby vstoupil do našeho života, aby nám dal odvahu a sílu, abychom zvládli všechny překážky a potíže na té naší cestě slzavým údolím tohoto světa.

Rozloučili jsme se:

Gabrielová Libuše, Mgr., Vernerová Inuše.

Váš jáhen Pavel Urban

16.2.1862 Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner založili Tělocvičnou jednotu pražskou, první českou tělovýchovnou organizaci, která se později přejmenovala na **Sokol** pražský. Vznik Sokola souvisí s uvolněním poměrů v Rakousko-Uhersku. Byly zakládány různé kulturní vlastenecké spolky, ale nová doba si žádala i fyzickou zdatnost, proto se tehdy velmi dařilo různým tělocvičným ústavům. K těm patřil i Malypetrův ústav v Panské ulici v Praze, kam zakladatelé nového spolku, Miroslav Tyrš, Julius Grégr a Jindřich Fügner i další svolali ustavující valnou hromadu. První prapor a návrh kroje vytvořil Josef Mánes. Cvičení v Sokole bylo zahájeno již v březnu 1862. Cvičební program byl pestrý - kromě cvičení prostných, pořadových a cvičení na nářadí se cvičenci věnovali také mj. šermu, vzpírání i základům atletiky. V Sokole byl také bohatý společenský a kulturní život. Konaly se vzdělávací přednášky, hudební, divadelní představení, koncerty, plesy a zábavy.

6.2.1952 nastoupila na trůn Spojeného království Alžběta II. Britskou královnou se stala ve svých 25 letech po smrti svého otce Jiřího VI. V období její vlády se velmi proměnilo Britské společenství národů, dnes nazývané Commonwealth. Po druhé světové válce začal celosvětový proces dekolonizace. Do 60. let 20. století získala samostatnost většina bývalých britských kolonií, jako samostatné země vesměs zůstaly členy společenství i nadále. Dnes je členem Commonwealthu 53 států a dále závislá území a teritoria pod správou Spojeného království, Austrálie a Nového Zélandu. V celém Commonwealthu žije přibližně 2,2 miliardy obyvatel. Od října 2016, po smrti thajského krále Rámy IX., se stala Alžběta II. nejdéle vládnoucím žijícím monarchou na světě. I přes velký počet svých funkcí zasahuje královna do politiky v souladu s britským zvykovým právem jen výjimečně.

22.2.1962 byl uveden do provozu první úsek ropovodu Družba přivádějící sovětskou ropu do rafinérie v Bratislavě. Ropovod Družba o délce přes 5 100 km je nejdelším ropovodem na světě. Spojuje osm evropských zemí a tvoří tak jednu z nejrozsáhlejších ropovodních sítí. Denně jím protečou až 2 miliony barelů ropy. Rusko jako nástupnický stát SSSR stále dodává do Evropy velké množství ropy právě jím. V 90. letech 20. století byl uveden do provozu ropovod Ingolstadt, kterým do Česka proudí arabská ropa z Bavorska. V 21. století jsou budovány další trasy pro transport strategických energetických surovin, a stejně jako ropovod Družba, i tyto stavby jsou předmětem složitých ekonomicko-politických zájmů a častých kontroverzí.

4.–6. února 1967 Prahu navštívili nejvyšší sovětští představitelé Leonid Iljič Brežněv a předseda sovětského Výboru státní bezpečnosti (KGB) Jurij Andropov. Předložili **návrh na umístění dvou sovětských vojenských divizí v pohraničí ČSSR**. Prezident Antonín Novotný žádost Brežněva o přijetí sovětských jednotek na území Československa odmítl. Novotný také nepodporoval nástup Brežněva k moci (příkláněl se na stranu jeho rivala Kosygina) a umožnil postupnou liberalizaci v kultuře i v ekonomice. Během následujícího roku byl Antonín Novotný odvolán ze svých funkcí, a krátké období tzv. pražského jara Brežněvovy tanky ukončily.

20.2.1982 – Zmocněnec československé vlády převzal ve Švýcarsku od zástupců vlád USA, Británie a Francie **18,4 tun československého měnového zlata**, které bylo za druhé světové války uloupeno nacisty. Aktem byly zároveň vyrovnány otevřené majetkoprávní vztahy mezi ČSSR na jedné straně a Velkou Británií a USA na straně druhé, které vznikly v průběhu a po skončení druhé světové války.

18.2.1992 byl uveden do provozu **Žižkovský vysílač** v Praze 3. O den dříve byla jeho restaurační a vyhlídková část oficiálně otevřena pro veřejnost. Žižkovská televizní věž je vysoká 216 m a je nejvyšší stavbou v Praze. Ve výšce 93 m je nejvyšší vyhlídková kabina v ČR. Věž byla postavena inženýrskými a průmyslovými stavbami Ostrava podle návrhu architekta Václava Aulického, statika Jiřího Kozáka a Alexe Béma. Z různých architektonických návrhů zvítězila světově unikátní futuristická varianta subtilní a přitom stabilní třísloupové konstrukce, která připomíná startující raketu. Samotné technické řešení přineslo několik novinek i patentů. Z věže vysílají v digitálních multiplexech televizní a rozhlasové stanice. Jsou zde také vysílače mobilních operátorů a také se zde měří kvalita ovzduší v Praze. V roce 2000 bylo na pilíři umístěno dílo Davida Černého zvané „Miminka“, znázorňující batolata lezoucí nahoru a dolů. Není to jediný umělecký počín, který věž vyprovokovala: režisér Jan Němec ve vysílači natočil některé scény filmu V žáru královské lásky.

Masopust

Pojem masopust má v dnešní době hned několik různých významů. Většina lidí si pod tímto názvem představí dlouhé slavnostní období mezi Vánocemi a začátkem postní doby, které trvá od svátku Tři králů až do Popeleční středy. Jiní označují masopust jako třídení svátek (masopustní neděle, pondělí a úterý).

Víte, jakou tradici má masopust?

Dělí se na tyto dny:

Tučný čtvrtek – v tento den si měl každý dopřát tučného jídla a piva, kolik jen snesl. Většinou se na tabulích a stolech objevovala klasická vepřová pečeně se zelím a knedlík.

Masopustní neděle – tomuto dni se také říkalo neděle taneční. Jakmile skončil oběd, dali se hudebníci do vyhrávání na návsi a zvali k muzice do hospody. Jakmile dohráli, otevřela se vrata statků a dveře chalup a všichni zamířili k hospodě. Pilo se pivo po litrech a všichni vesele tancovali až do časných ranních hodin.

Masopustní pondělí – tenhle den měli smůlu všichni neprovdaní. Na tak zvaném mužovském bále, kde se opět muzikanti nezastavili, a hrálo se a tančilo, totiž mohli do kola pouze ženatí muži a vdané ženy. Ostatní mohli jen přihlížet.

Masopustní úterý – v úterý vyrazily do ulic maškary. Bylo k vidění nepřeberné množství masek, a čím děsivější, tím větší poutala pozornost. Hlavní roli průvodu měl šašek, který měl sebou v ruce bič, kterým odháněl všechny nemaskované.

Masopustní masky – maškary a tance byly pro naše předky mnohem důležitější, a to ve spirituálním slova smyslu. Během masopustu se tančilo v maskách, těmi nejoblíbenějšími byly masky koně nebo medvěda, které byly symbolem plodnosti a měly přinést bohatou úrodu a prosperitu.

Boží milosti

Těsto:

Hladká mouka	300g
Prášek do pečiva	1 lžička
Sůl	1 špetka
Moučkový cukr	1 lžice
Citrónová kůra	1 lžička
Rozpuštěné máslo	40g
Mléko	4 lžice
Rum	2 lžice
Žloutek	1 – 2 ks

Na dokončení:

Trochu hladké mouky, sádlo na smažení, moučkový cukr s vanilkovým cukrem nebo špetkou vanilky na obalení.

Postup:

1. Ze všech přísad vytvořte rukama hladké těsto a důkladně ho propracujte.
2. Potom ho dejte do sáčku a uložte do ledničky.
3. Po půl hodině těsto rozválejte na tenký plát silný 0,5cm a rádytkem ho rozdělte na čtverečky asi 6x6cm nebo obdélníčky. Doprostřed každého z nich udělejte několik zářezů (okraje jsou celé).
4. Na pánvi nebo v kastrolu si rozehřejte sádlo a jednotlivé kousky smažte po obou stranách. Když se nafouknou a zezlátnou, jsou hotové.
5. Ještě horké je obalujeme v moučkovém cukru.

Jiří Mahen – PRVNÍ VÝLET (1921)

Na první výlet má se jet vždycky oddaně a vesele. Ať je zima nebo svítí slunce, ať prší, ať sněží, ať duje víchra – jede-li se, pak se má jet sebevědomě a klidně; vidí se, co se vidí, provede se, co se dá, aspoň se obhlédne trochu situace. A taková lednová neděle má někdy v sobě tolik pěkného –!

Např. pochod čerstvým zimním větrem. Je to lázeň prazvláštního druhu, ale jak po ní pracují plíce! Nebo nedělní lednové slunce. Jdeš, jdeš a nějaké mechanické hledění do krajiny dává ti zapomenout, že slunce vůbec svítí, že bude na světě zase líp – až pak pomaloučku začne se ti u srdce a v duši ledacos odlepovat a najednou to pleskne v tobě jako rampouch, který spadl se stromu. Protáhne se člověk, našpulí hubu, zahvízdá si... Nebo lednová fujavice. Sníh žene se v nejdrobnějším prachu po umrzlých koláčích země a utíká pod tebou v nekonečno. A ty hupkáš nad ním jako strašidlo, máváš rukama, spěcháš, běžíš, a sníh pod nohama syčí tak vesele!

Toť se rozumí – slunce hrálo pět dní tak vytrvale, ale moje jezero v P. je zamrzlé! Ví to každé malé dítě, že led neroztaje až teplým deštěm, ale rybář nevěří. Rybář má svou vášeň, svou víru, svoje výjimky. A kdyby všechna jezera měla na sobě led na metr, „jeho“ jezero má jistě někde v jeho fantasii oko bez ledu a u toho oka čeká plno ryb na rybáře a říká: No, že už jdeš! A kdyby všechny ryby spaly a spaly, v „jeho“ jezeře nedřímou pětikilové štiky, dvoukilové tloušti a candát, kterého dosud nikdo nechytí – a rybář sedne na vlak a jede.

Zpropadené jezero! Je skutečně zamrzlé úplně. Zejména v lese je celá partie schována jako pod „šturcem“. Kmeny, kmínky, listí, větve, kousky slámy, palach – všechno zamrzlo a nepohne se. A v lese je proto smutno a neveselo. Z ptáků ozve se sem tam šelestem jenom sýkorka, ale jinak je všude pusto a prázdno. Na konci jezírka, tam, kde přechází voda do luk v bažinu, není sice na několik kroků žádný led, ale jaká kaše se tu roztáhla! Všechno listí napadalo jenom sem, z vody je zelenohnědá omáčka, kde by prostě ryba nevydržela. Přesto – opatrnosti nikdy nezbyvá – házím do vody pár udic s návnadou a vracím se dopředu.

Co dělat? Jít do dědiny a vypůjčit si sekyru? Trvalo by to půl hodiny a snad se to dá pořídit jinak. Led není tak tlustý. Beru velkou větev a vrážím ji do ledu. Marná námaha – led nepovoluje. Nezbyvá než najít nějaký kámen a rozbít tak sklo, pod nímž leží začarován můj ráj. Ale kde vzít kámen? Na břehu jezírka je několik polí a v nich ani stopy po kameni, v lese pak najdeš sice oblázek, ale žádný kámen. Nezbyvá než zajít do pole a ulamovat ztvrdlé hrudy. Hrouda se donese na rameni k ledu, pak se jí udeří – led zapraští, ale nepovolí. Nezbyvá než zesateronásobit celé úsilí, t. j. nosit hrudu za hroudou, ale konečně jsou v ledu aspoň tři díry a může se začít lovit. A lov je zase zajímavý tím, že se šňůra prostě hodí na led, návnada se hodí na dno nebo se pověsí na polovičku nad dno a čeká se... kdež pak letní chytání a tohle! A přece to má také svoje velké kouzlo i celou samotou kolem.

Vzpomínám na starého rybáře v K., který mně vykládal, jak v zimě nachytal nejkrásnější kusy právě pod ledem. Jak ryby rejdlily úzkostlivě pod takovou puklinou a hledaly vzduch. A „člověk“ zakročuje. Vzala se sekyra, led se rozbil, podstavila se síť a za chvíli bylo v ní ryb, žes nestačil vyházovat. V zimě se chytí také nejkrásnější kusy, ale musí se ovšem čekat. Chyba je zase v tom, že dravou rybu lze chytat jenom na dno a že nedostaneš na dno než rybu, která se dole zavrtá do listí a je konec. Takhle prostřední jelec kdyby byl – to už by byla ovšem jiná – ale kde vzít jelce? Nezbyvá než čekat, věřit a doufat.

Den je krátký, čtvrt hodiny i při tom čekání jdou rychle za sebou. Šňůry na ledě zamrzají. Na druhém břehu jezera objevil se rybář – zoufalec, který přišel chytat bez rybek mysle, že nějaké dostane. Je to dobrý rybář, neboť nenadává, třeba měl šňůru připravenou, ale nemohl malé polapit. Za hodinu vytahuje okounka, který však zabral příliš hluboko a hyne v rukou rybářových, sotva mu rybář vytrhl háček z huby. Co dělat? Navlékne se i mrtvá rybka a hodí se na dno.

A pak stojíme, nemluvíme. Uvážu šňůru na konce vrb a jdu se podívat na šňůry v šedohnědé omáčce. Nic. Vráťím se. Jedna ze šňůr klouže před mýma očima do hloubky, ale když ji vytahuji, vidím, že to byl

jenom žert utýrané rybky, která s napětím všech sil zajela si trochu dále. Mám ještě jednu rybku volnou, nastražím ji a házím ji přes rákos do jámy na konci jezírka, kde náhodou není zamrzlá voda. Jenom hodím, šňůra zarachotí v rákosí, napne se a za chvíli vyhazuji ven první štika tohoto roku. Má asi tři čtvrti kila – dobrý začátek! Vracím se rychle k ledu, беру odtud dvě rybky a házím je do jámy s otevřenou vodou, ale trvá to, trvá dvě hodiny a nic nezabere. Za rákosem byl jenom jediný loupežník, ostatní dřímali v hlubinách a ani jíst se jim nechtělo.

Sesbírám nářadí a jdu. V duchu registruji loňský rok u jezera. Tady v hloubce za kládou, která tu leží už tři roky, sebrali loni mistru kováři měchy s rybami. Naproti „chytíl“ loni hajný na cizí šňůru pětikilovou štika. Za tímto keřem podařilo se loni kamarádu učiteli utahat strašlivého kapra, který by se byl dal vytáhnout, kdyby mu byl učitel nesletěl na hlavu a tím ho nestydatě nepoplašil.

A tady zrovna za ostružinám je ono památné místo, kde bychom byli bývali dostali krásného velkého mníka, kdybychom ho byli bývali nezasekávali, když ještě neměl návnadu v sobě.

Sluníčko hřeje a štípe. Slabounký vítr věje mi do tváře. Zbrázdy za viaduktem do V. vyletuje s divokým křikem bažant. Pod viaduktem je kousek vody tak čistý, že vidět až na dno, ačkoliv voda úplně potemněla. Nad viaduktem vidět boží kraj. Do daleka, do široka modro a modro a modro. Na dvou kopcích trochu bílo. Oblaka jako pápěří plují oblohou.

Nový rok nezačal špatně. Ve vzduchu už je vůbec cítit něco pěkného a nezvrtne-li se to, dopadne to velmi dobře. Mohlo by se říci, že je už cítit jaro, kdyby to nebylo tak otřepané a všední. Cítím, cítím nějakou pěknou jistotu hezké práce, moc pěkné zábavy a trošičku štěstí. Vidím tuto jistotu i v kolejích, jež se táhnou nalevo do dálky. Jsou celé žluté, ale vrch je krásná perleť, která si na slunci hraje a září. A teď se žene po nich ještě vláček do kopce! Funí, prská, odfukuje, rachotí – a přece jede taky nějak „vzdušně“ a proti těm dálkám za tratí má význam každým okénkem, tyčkou a knoflíkem. Topič vylezl na tendr a shazuje uhlí. Na platformě stojí nějaký mladík a mává šátkem.

Připadá mi to vše jako vystřižené obrázky. I barvy mezi stromy na stanici jsou večer jako z obrázků. Růžová a jasně zelená vedle sebe. Vedle toho nafialovělá šed'. Samé hedvábné barvičky.

Ajá si říkám:

Někde je jistě také princezna, která má tyhle všechny věci ráda jako já. I tu rybařinu. A ta princezna má zámek. U toho zámku je tůň vedle tůně a řeka s víry a vodopády. V zámku samotném je zvláštní místnost jenom pro rybářské nářadí. Jsou tam šňůry nejrozmanitějších tvarů. Rybářské hole, o jakých se mi ani nezdálo. Vrše, sítě, kesery, mechy, „bubny“ nejroztodivnějších rozměrů. Ve vodách u zámku všechny ryby. V zámku v ložnici krásně vystlaná postel. Polštář pod hlavu je úplně modrý.

Povídka vyšla v knize Rybářská knížka, použitý text vychází z 2. vydání v nakladatelství Družstevní práce v roce 1947.

KE KAŽDÉMU PÍSMENU VYMYSLTE NĚKOLIK CO NEJDELSÍCH SLOV:

P
 A
 M
 P
 E
 L
 I
 Š
 K
 A

KTERÁ DVĚ VŽDY STEJNÁ PÍSMENA DOPLNÍME, ABYCHOM DOSTALI CELÉ SLOVO?

- A) STR –
- B) KR –
- C) PR –
- D) SN – A
- E) N – ÁZET
- F) PL – TIT

DOPLŇTE DO SLOV SPRÁVNÁ PÍSMENA

- A) ZM – Z – IN –
- B) P – OP – AC – VA – Ý
- C) – A – OU – EK

NAPIŠTE 5 MĚST ZAČÍNÁJÍCÍCH NA P:

.....

NAPIŠTE 5 MĚST ZAČÍNÁJÍCÍCH NA S:

.....

NAPIŠTE PŘÍKLADY NĚČEHO, CO JE ZÁROVEŇ

MĚKKÉ A SLADKÉ	
STUDENÉ A KŘUPAVÉ	
HLADKÉ A TVRDÉ	
ZAPÁCHAJÍCÍ A BÍLÉ	
MOKRÉ A OSTRÉ	

NAPIŠTE K PODSTATNÉMU JMÉNU PES CO NEJVÍCE PŘÍDAVNÝCH JMEN

.....

Vážení čtenáři,
 připravili jsme pro vás novou
 rubriku **Albert Einstein**.
 Nejedná se o vědomostní kvíz,
 spíše o kreativní tvoření.
 S úkoly vám může pomoci váš
 aktivizační pracovník. Doufáme,
 že se vám nová rubrika bude líbit
 a přejeme hodně zábavy
 při zpracovávání úkolů.
 Váš aktivizační tým

Příběhy z domova - Veronika Marciňová a Matěj Trojan, vaši dobrovolníci

Františka Lelláková

Hostem dnešního video rozhovoru je paní RNDr. Františka Lelláková, CSc., vědecká pracovnice Zoologického ústavu Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Tato na první poslech velice vlídná a přátelská dáma kdysi dokázala zaplnit přednáškové sály Univerzity Karlovy v Praze.

Paní Lelláková vypráví o tom, jak se už od malička svými zájmy od ostatních trochu lišila.

„Moje maminka vždy říkala, že jsem byla tak trochu zvláštní dítě. Tehdy se nosily takové zástěrky s kapsičkou na břicho. Sotva jsem chodila, už jsem měla ty kapsičky plné. Dávala jsem si tam kameny, hmyz a všelijaké roztoče, které jsem venku posbírala.

Normální lidé to obvykle nedělají, raději se jim vyhnou anebo je zašlápou,” směje se paní Lelláková. Její cesta byla tedy odjakživa jasně

předurčena. Poté, co Františka úspěšně dokončila studium bezobratlých na

vysoké škole, začala nejprve učit na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v

Praze a nakonec přednášela na Přírodovědecké fakultě. Její manžel, který pracoval ve stejné budově jako ona, byl vedoucím katedry hydrobiologie. Součástí jejich práce byl také výzkum a práce v terénu.

„Já jsem měla tu výhodu, že jsem dělnického původu. Tatínek byl strojní topič na dráze a díky němu jsme měli doma volné jízdenky na vlak. To mi umožnilo cestovat a studovat tak invazní druhy rostlin a živočichů,” povídá Františka.

Paní Lelláková se také rozhovoří o tom, jak důležité je v životě ovládat alespoň jeden cizí jazyk. „Já jsem se učila francouzsky. Manžel zase jako jeden z mála hovořil anglicky, a to byla výhoda. V publikovaných pracích v českém jazyce se výzkum soustředil jen na Evropu, na rozdíl od cizojazyčných materiálů, které byly více zaměřeny na celý svět, a tím pádem byly obsáhlejší a vývojově napřed,” říká Františka.

Součástí jejich profese bylo časté vydávání odborných prací. „Bez toho by to nešlo, ale mě to bavilo,” podotýká paní Lelláková. Práce byla díky tomu velice pestrá a obnášela mnoho zodpovědnosti.

„Kantořina je velmi těžká, ale záslužná činnost. Dnes mohou být studenti díky internetu dál než samotný kantor, proto je velmi důležité držet s nimi krok a sledovat moderní publikace.“

Jak zásadní je nalézt se studenty společnou řeč, o tom jsem se na vlastní kůži přesvědčila i já, a to během vyučování anglického jazyka na střední průmyslové škole. S Františkou se shodneme na tom, že klíčové je vyvolat ve studentech opravdový zájem o probírané téma. Ale jak na to? Já jsem se o to pokoušela a výsledek byl různorodý. Některým žákům můj přístup vyhovoval, spoustu z nich jsem však nedokázala zaujmout, což mi zpětně dokázalo nasadit (bezobratlého) brouka do hlavy. Můj host mě povzbudí slovy, že moje dcera vypadá jako veselé a šikovné dítě, což jistě pramení ze starostlivé péče. Ona totiž pedagogika do určitého věku je spíše výchovou. Myslím si, že studentům musíte jít příkladem, protože když si budete vynucovat jejich pozornost, tak vás stejně nakonec nebudou poslouchat.

Zajímá mě, jak paní Lelláková hodnotí kvalitu výuky po integraci moderních technologií do škol a jaký má dopad těchto médií na žáky a učitele.

„Používání moderních technologií ve výuce už je dnes zcela běžné. Nejhuře se s jejich ovládáním potýkali zejména hodně staří profesori, kteří znali například ve školách již přežitý jazyk řečtinu. Dříve probíhalo vyučování jinak. Když jste mluvili, tak studenti poslouchali. Ale dnes s sebou mají všechny možné přístroje, v uších sluchátka, a to teprve musíte mít něco, čím je zaujmout. Spousta studentů se na

školu přihlásila, protože je k tomu přinutili rodiče. Pro mě byla čest, když za mnou studenti chodili. Znamená to, že svou práci děláte dobře, a to je nesmírně důležité!” Františka Lelláková dokázala své studenty zaujmout nejen svým vystupováním, ale také tím, že v oboru byla opravdovou znalkyní a svou práci vykonávala s radostí a zápallem.

„Myslím si, že kantorem a lékařem se člověk rodí. Já jsem odmalinka chodila s kapsami plnými kamenů a brouků a zajímalo mě, co to je. Kantoři nemohou vědět všechno, to je normální. Co je však spojuje, je touha dozvědět se více. A dobrý učitel umí poradit, ve které literatuře ty potřebné informace jdou vyhledat.”

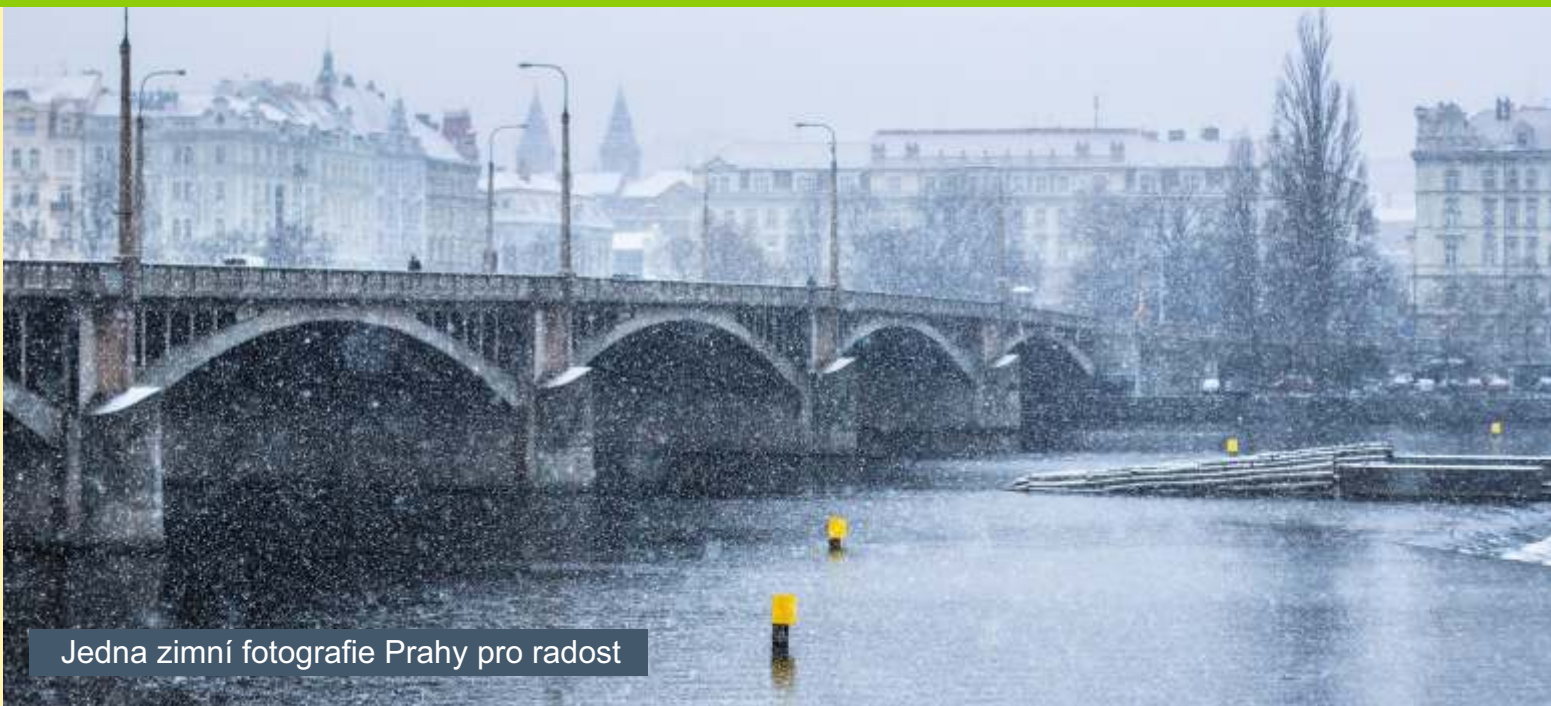
„A jak jste dokázala skloubit svůj pracovní život s osobním?” zeptám se.

„Děti jsme dávali do školky a do jeslí. Jeden čas, když jsme byli v posluchárně, tak se učilo třeba od 7:00 do 19:00 hodin. Naštěstí jsme ale k dětem našli jednu velmi příjemnou paní, která je vyzvedávala ze školky a hlídala je, dokud jsme nepřišli domů. Děti ji měly strašně rády. Říkaly jí teto. A ona se s naší rodinou tak sžila, že pro naše děti byla něco jako babička,” vypráví paní Lelláková.

Než se rozloučíme, tak se našeho hosta ještě zeptám, jak tráví svůj čas nyní a zdali jí kantořina nechybí. „Já jsem bohužel upoutaná na lůžko, ale snažím se svůj volný čas duchaplně využít. Někdy se ohlížím za životem, ale nejdůležitější je pro mě sledovat současné společenské dění, zkrátka být v obraze. A k tomu mi nestačí pouze rádio či televize. Tady je naštěstí bohatá knihovna, kam se můžu v případě potřeby uchýlit. Dříve se tu také pořádaly nejrůznější semináře a exkurze, což bylo zajímavé. Mnoho mých přátel a kolegů sice na světě už není, ale někdy za mnou přijde nějaká studentka či student a zajímá se o téma, které jsem vyučovala. To mě vždy velice potěší a vnese jiskru do každodenního života,” říká na závěr paní Lelláková.

Náš společný čas opět utekl jako voda a já se díky rozhovoru dozvěděla spoustu užitečných a inspirativních informací, které mi zase na pár dnů rozdmýchají myšlenky. Františka Lelláková nejen bohatě přispěla k našemu přírodovědeckému dědictví, ale také na mě zapůsobila svou skromnou a přátelskou povahou, díky které dokáže v lidech vidět jejich pozitivní stránku a motivovat je k lepšímu.

Veronika Marciňová a Matěj Trojan, vaši dobrovolníci

Jedna zimní fotografie Prahy pro radost

Únorová výročí

3.2.1997 zemřel spisovatel **Bohumil Hrabal** (*1914). Po Jaroslavu Haškovi a Karlu Čapkovi je nepřekladanějším českým autorem 20. století. Spisovatelem z povolání byl Hrabal od roku 1963, v počátku normalizace nesměl publikovat, psal proto do samizdatových a exilových nakladatelství. Zákaz byl zrušen po sebekritice v týdeníku Tvorba, následně byly podle Hrabalových děl natočeny velmi úspěšné filmy a vznikla i divadelní představení. Za své dílo byl několikrát oceněn doma i v zahraničí, za knihu Jak jsem obsluhoval anglického krále obdržel Národní cenu České republiky, francouzské vyznamenání Rytíř umění a písemnictví, za anglické vydání Příliš hlučné samoty obdržel cenu Georgie Theinera a cenu Jaroslava Seiferta za trilogii Svatby v domě, Vita nuova, Proluky ad. Již v roce 1968 obdržel společně s Jiřím Menzelem Státní cenu Klementa Gottwalda za oscarový film Ostře sledované vlaky. V roce 1989 dostal titul zasloužilý umělec. Roku 1996 mu Václav Havel udělil medaili „Za zásluhy“. Hrabal v celé tvorbě čerpal z osobních zážitků, ale s osobitou a mimořádnou fantazií je přetvářel do nenapodobitelné poetiky groteskna, komična a humoru, často dost černého. Z mimořádného díla připomeňme aspoň Pábitele, Taneční hodiny pro starší a pokročilé, Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet, Automat Svět, Postřižiny, Krasosmutnění, Slavnosti sněženek, Něžný barbar a mnoho dalších. Z jeho textů čerpali filmaři Věra Chytilová, Jiří Menzel a další. Hrabal byl štamgastem v hospodě U Zlatého tygra. Zde se v roce 1994 setkal s Václavem Havlem, Billem Clintonem a Madeleine Albrightovou.

7.2.1922 se narodil básník, spisovatel a publicista **Jan Skácel** (†1989). V básnické tvorbě navazuje Skácel na Františka Halase. Jeho verše od debutu Kolik příležitostí má růže přes sbírky ze 60. let (Hodina mezi psem a vlkem, Smuténka, Metličky) až po knihy let 80., kdy směl Skácel po mnoha letech opět vycházet (Dávné proso, Naděje s bukovými křídly), tvoří soudržný celek. Skácel ctí moravské rodové mravní tradice a ve formě jeho veršů slyšíme ohlasy lidové písničky. Významnou část Skácelovy tvorby tvoří literatura určená dětem (Uspávkanky, Kam odešly laně). Autorovy krátké prózy ve sbírce Jedenáctý bílý kůň (to je ten, který podle tradice nosí štěstí), jsou výsledkem jeho spolupráce s novinami, časopisy a rozhlasem. Skácel byl redaktorem brněnské Rovnosti, rozhlasu a v 60. letech vedl časopis Host do domu. Zejména v Hostu byla oblíbená rubrika „malá recenze“ na všední jevy či věci, jedna z nejslavnějších je Malá recenze na lingrůstku. Režisérka Eva Tálská představila Skácelovy verše v inscenaci Divadla Husa na provázku Na dávném prosu, mnoho Skácelových veršů bylo zhudebněno.

7.2.1942 se narodil **Ivan Mládek**, hráč na banjo a kazoo, zpěvák, bavič, textař, skladatel, komik, kreslíř, humorista a autor deskových her. Inženýr Mládek byl spolužákem Václava Klause na VŠE. Od roku 1966 se profesionálně věnuje jazzu a country hudbě. Od počátku 70. let začal vystupovat s vlastní kapelou Banjo Band, kde hraje na tenorové banjo a zpívá. Je autorem více než 400 písní, píše humoristické povídky, recesistické pohádky a scénáře, kreslí humorné obrazy a vtipy. Televizním divákům je znám jako moderátor a spoluautor zábavných pořadů Čundrcountry show a Country estráda. Televizní stanice TV Barrandov vysílala jeho sitcomy Cyranův ostrov, Cyranův poloostrov a Noha 22. Ivan Mládek vydal desítky úspěšných LP desek a CD, některé jeho písně zlidověly a velkému úspěchu se těší i v cizině. Jožin z bažin provázel nejen dětství československé generace narozené v 70. a 80. letech, Jožina milují i Poláci, Ukrajinci a Rusové. Ivan Mládek je také úspěšný a originální malíř, kreslíř a humorista. Netají se také svým monarchistickým smýšlením.

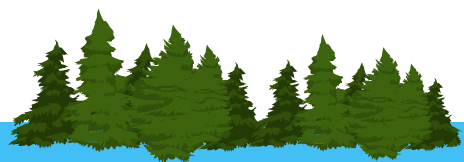
10.2.1962 zemřel malíř a grafik **Maxmilian Švabinský** (*1873). Max Švabinský patřil k nejvýznamnějším umělcům 20. století, byl obdivován pro neobyčejnou kreslířskou zručnost a rozmanitost grafických technik. Na jeho portrétech se můžeme setkat s mnoha významnými osobnostmi jeho doby. S Janem Preislerem, Antonínem Slavíčkem a Milošem Jiránkem patří ke generaci umělců, kteří položili základy našeho moderního výtvarného umění. Z jeho olejomalb připomeňme aspoň plátina Splnutí Duší a Chudý kraj, portrét Sidonie Nádherné, k nejdůležitějšímu odkazu umělce náleží monumentální díla okno Seslání Ducha svatého v kapli svaté Ludmily chrámu sv. Víta, okno Poslední soud v jižní příčné lodi chrámu sv. Víta, okno Svatá Trojice a průvod českých králů v závěru vysokého chóru chrámu sv. Víta a mozaika Křest Kristův v kapli svaté Ludmily chrámu sv. Víta. Max Švabinský byl důležitou osobností

veřejného uměleckého života. Byl mimo jiné zakládajícím členem moderních výtvarných spolků, profesorem AVU, laureátem řady domácích i zahraničních ocenění. V roce 1945 byl jmenován národním umělcem a v roce 1958 se stal nositelem Řádu republiky. Velkou měrou se podílel na zviditelnění českého výtvarného umění v Evropě a ve světě.

11.2.1912 se narodil klavírní virtuos **Rudolf Firkušný** (†1994). Firkušný se proslavil mimořádnou hudebností, expresivním projevem a skvělou technikou hry. Jeho repertoár sahal od raného klasicismu až po modernu první poloviny 20. století. Od roku 1948 žil ve Spojených státech. Po pádu komunistického režimu se chtěl vrátit do vlasti a usadit v Praze. V roce 1990 se zúčastnil Pražského jara. S Rafaelem Kubelíkem a Českou filharmonií na něm provedli 2. klavírní koncert Bohuslava Martinů. Koncertoval v Praze, Brně i rodných Napajedlech. V roce 1991 byl vyznamenán Řádem Tomáše Garrigua Masaryka I. třídy. V roce 1993 v New Yorku natočil spolu se svou dlouholetou uměleckou i osobní přítelkyní, operní pěvkyní Gabrielou Beňačkovou CD s písněmi Antonína Dvořáka, Leoše Janáčka a Bohuslava Martinů, které o rok později získalo prestižní hudební cenu Grammy Award. Rudolf Firkušný se při svých zájezdech do vlasti snažil všestranně pomáhat – pro Janáčkovu akademii múzických umění v Brně vytvořil Nadaci Rudolfa Firkušného, která podporuje nejlepší studenty školy. Zemřel náhle v červenci 1994. Úspěchu dosáhl nejen svým výjimečným nadáním, ale též houževnatým úsilím, spojeným s vynikajícím smyslem pro sloh a stavbu každého díla. Patří mezi přední světové klavíristy 20. století.

18.2.1932 se narodil režisér a scenárista **Miloš Forman** (†2018). Formanovi rodiče zahynuli v koncentračních táborech, on po válce studoval v internátní škole Poděbradech, kde byli jeho spolužáci Václav Havel nebo bratři Mašínové. Miloš Forman patří k nejvýznamnějším tvůrcům československé filmové nové vlny. Do roku 1968 natočil spolu s kameramanem Miroslavem Ondříčkem několik snímků vyznačujících se ironickým až černo-humorným pohledem na společnost - Konkurs, Černý Petr, Lásky jedné plavovlásky. Již tato díla vzbudila ohlas i v cizině. Z roku 1967 je film Hoří, má panenko, nominovaný na Oscara. Za normalizace Forman legálně odešel do USA, mohl proto dál spolupracovat s českými umělci, především s kameramanem Miroslavem Ondříčkem a výtvarníkem Theodorem Pištěkem. V USA Forman natočil výborný, ale komerčně neúspěšný film Taking Off (oceněný na festivalu v Cannes), velkého úspěchu se dočkal u dalšího filmu, adaptace románu Kena Keseyho Přelet nad kukaččím hnízdem. Film získal pět Oscarů, včetně ceny za režii a nejlepší film. Následoval slavný muzikál Vlasy a historické drama Ragtime podle stejnojmenného románu Edgara Lawrence Doctorowa o rasovém konfliktu v USA let 1906 až 1914. Film Amadeus z roku 1984 o životě a smrti Wolfganga Amadea Mozarta získal osm Oscarů. Úspěšné jsou i následující Formanovy filmy Valmont, Lid versus Larry Flint, Muž na Měsíci a Goyovy přízraky.

24.2.1912 se narodil **Jiří Trnka** (†1969). Jiří Trnka byl výtvarník, loutkář, ilustrátor, malíř, sochař, spisovatel, scenárista, kostýmní výtvarník a režisér animovaných filmů. Rozhodujícím životním setkáním byla pro něj zřejmě spolupráce s Josefem Skupou, s nímž poznal divadelní zázemí a výtvarnou a loutkářskou práci. Po studiích se začal živit jako ilustrátor a díky svému originálnímu výtvarnému projevu se brzy zařadil mezi českou ilustrátorskou špičku. Od poloviny 30. let spolupracoval jako scénograf a výtvarník kostýmů s Národním divadlem i s dalšími scénami. Po válce se Trnka věnoval především filmu. Studio Bratři v triku založil hned v roce 1945. Už jeho první kreslené filmy Zvířátka a Petrovští nebo Pérák a SS zaujaly osobitým výtvarným pojetím. Originální režijní koncepci rozvinul především v loutkových filmech, v nichž se snové a pohádkové náměty staly zároveň východiskem k nadčasovému obecnému poselství. Špalíček, Císařův slavík, Árie prerie, Staré pověsti české, Sen noci svatojánské, Kybernetická babička, to je jen kusý výčet Trnkovy filmové tvorby. Z knižní tvorby je nezapomenutelná nadgenerační knížka Zahrada, plná tajemství i humoru. Trnka ilustroval Broučky, Staré pověsti české a desítky dalších knih. Jedním z nejbližších Trnkových přátel byl Jan Werich. Trnka vytvořil kostýmy pro film Císařův pekař a ilustrace pro knihu pohádek Fimfárum. Werich namluvil spolu s Vlastou Burianem postavičky v Trnkově filmu Dva mrazíci. Jeho hlasem mluví Švejk v Trnkově trojdílném loutkovém filmu Osudy dobrého vojáka Švejka. Spolu s Hermínou Týrlovou a Karlem Zemanem je Trnka zakladatelem českého loutkového a animovaného filmu a také jeho světové proslulosti. Jiřímu Trnkovi se přezdívalo Walt Disney Východu.

Vycházky do Milíčovského lesa

– v zimě se společné vycházky konat nebudou. Místo vycházek bude každé pondělí na sále „Filmový klub“.

VIRTUÁLNÍ VÝLETY PO KRÁSÁCH NAŠÍ VLASTI I SVĚTA

3D brýle - pokud chcete vyzkoušet něco nového a aspoň virtuálně se přenést např. k moři, neváhejte oslovit svého aktivizačního pracovníka.

Schůzka důvěrníků s vedením domova se uskuteční **ve středu 2. 2. 2022 od 10:00** v sále.

Multisenzorická místnost A0 – připomínáme, že na odd. A0 je k dispozici multisenzorická místnost, která slouží k relaxaci a setkávání klientů. Místnost je odemčená a můžete ji kdykoli navštívit.

POLABSKÁ VRBA

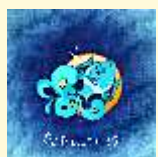
Literárně–dramatická dílna připravuje příspěvky do soutěže Polabská vrba. Rádi bychom oslovili i klienty, kteří nejsou členy literární dílny, můžete přispět krátkým textem na téma „**Povolání aneb vším, čím jsem byl, byl jsem rád**“. O pomoc můžete požádat svého aktivizačního pracovníka.

Únor

Kozoroh - 22. 12. – 20. 1.

Vztahy u vás v únoru nebudou hrát prim. Máte v hlavě mnoho jiných myšlenek, mohla by to být i láska.

Vodnář - 21. 1. – 20. 2.

Máte mnoho nápadů a hromadí se vám v hlavě, musíte již také nějaké realizovat. Najděte si spojence a jděte do toho.

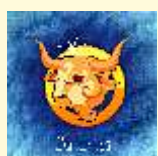
Ryby - 21. 2. – 20. 3.

V partnerském vztahu se vám bude dobře dařit. Péče o vztah však vyžaduje trpělivost a také respekt k druhému.

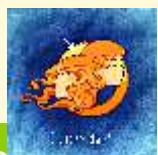
Beran - 21. 3. – 20. 4.

Osoby opačného pohlaví bude bavit váš přístup k životu. Jste pro ně jako živá voda a vaše společnost jim svědčí.

Býk - 21. 4. – 21. 5.

Kráčíte milovými kroky k dosažení vytoužených cílů. Vše začíná být daleko přesnější a jednodušší.

Blíženci - 22. 5. – 21. 6.

Single jedinci by mohli v únoru mít úspěch. Někdo konečně zaregistruje váš zájem. Stačí být aktivnější.

HOROSKOPY

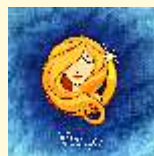
Rak - 22. 6. – 22. 7.

Blížíte se skutečně rychle k dosažení nových cílů, které jste si dali nedávno. Je jen otázka času, kdy se naplní.

Lev - 23. 7. – 22. 8.

Chtěli byste se s rodinou podělit o nějaké malé tajemství. Jen váháte, zda je na to ta pravá chvíle.

Panna - 23. 8. – 22. 9.

Vaším očím pomohou potravinové doplňky s obsahem karotenu. Čím více, tím lépe. Zrak je třeba opatrovat.

Váhy - 23. 9. – 23. 10.

Harmonické naladění s přáteli je pro vás velmi důležité. Budete se snažit zvládnout potíže nejlépe, jak to půjde.

Štír - 24. 10. – 22. 11.

Můžete si začít plnit své touhy. Vše vychází, chopte se šance, dokud je. Musíte si také víc věřit.

Střelec - 23. 11. – 21. 12.

V únoru máte příznivě postavené hvězdy, bude se vám dařit, na co sáhnete. Zkuste nové aktivity.